

**ТЕРАПЕВТИЧНІ ЛАНДШАФТИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО
ПРОСТОРУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ РОЗКРИТТЯ
ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗДОБУВАЧІВ**

**THERAPEUTIC LANDSCAPES IN THE SYSTEM OF PUBLIC SPACE
OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS, AS A MEANS OF
DISCLOSURE OF CREATIVE POTENTIAL**

Мельник Ю.А., к.т.н., доцент, Верешко О.В., ст. викл., Войтюк А.І., здобувач освіти (Луцький національний технічний університет), Мельник О.В. к.т.н., доцент (Волинський національний університет імені Лесі Українки), Гомон С.С., д.т.н., доц. (Національний університет водного господарства та природокористування, Рівне)

Melnyk Yu.A., Ph.D., associate professor, Vereshko O.V., senior lecturer, Voitiuk A. I., student (Lutsk National Technical University, Lutsk), Melnyk O.V. Ph.D., associate professor (Lesya Ukrainka Volyn National University, Lutsk), Gomon S.S., Sc.D., associate professor (National University of Water and Environmental Engineering, Rivne)

У роботі розглянуто поняття терапевтичних садів та проаналізовано їх позитивний вплив на психо-емоційний стан студентів і викладачів. Враховуючи розглянуті аспекти, запропоновано створення "терапевтичного саду" на території навчального закладу, а саме Луцького національного технічного університету, як засобу покращення навчальної діяльності та здоров'я. У роботі також запропоновано концепцію ландшафтно-терапевтичного зонування цієї території.

One of the urgent tasks of modern urban planning is to create a comfortable and healthy space for study and work. Given the modern rhythm of life, students and teachers are in constant psychological and emotional stress. This factor negatively affects the motivation and success of students, reduces the efficiency of teachers. These and other factors formed the basis of the idea of placing therapeutic gardens on the territory of educational institutions.

The concept of therapeutic gardens is considered in the paper and their positive influence on the psycho-emotional state of students and teachers is analyzed. Therapeutic gardens are places where a person can support his body and improve his psycho-emotional state. These gardens are effective in combating stress and help reduce psycho-emotional stress. Color therapy is one of the methods of influencing human health. By using certain colors you can support your body and improve your psycho-emotional state. Color gamut also affects mental processes, their speed and quality.

Taking into account the considered aspects, it is proposed to create a "therapeutic garden" on the territory of the educational institution, namely Lutsk National University, as a means of improving educational activities and health. The paper also proposes the

concept of landscape-therapeutic zoning of this area. The purpose of the implementation of landscape therapy on the territory of the educational institution is to maintain the normal functional and psychological state of human health. Thanks to the negative emotions and experiences are leveled. In this way, we can not only prevent disease, but also promote good health.

Therefore, it is advisable to create a health-improving territory on the territory of the educational institution, which will help maintain physical health, mental condition and stimulate students' learning abilities. In addition, this area will be used for various activities that will diversify the lives of students.

Ключові слова: терапевтичні сади, благоустрій, психічне та фізичне здоров'я, зонування, кольоротерапія.

Keywords: therapeutic gardens, landscaping, mental and physical health, zoning, color therapy.

Вступ. Одним із актуальних завдань сучасного містобудування є створення комфортного та здорового простору для навчання і роботи. Враховуючи сучасний ритм життя, здобувачі освіти та викладачі перебувають у постійному психологічному та емоційному напруженні. Цей фактор негативно впливає на мотивацію та успішність студентів, знижує працездатність викладачів. Ці та інші чинники лягли в основу ідеї розміщення терапевтичних садів на території навчальних закладів.

Терапевтичні сади — це ті місця, де людина може підтримати свій організм і покращити психо-емоційний стан. Ці сади ефективні при боротьбі зі стресом та сприяють зниженню психо-емоційної напруги.

Аналіз досліджень та публікацій. Терапевтичні сади — це облаштовані місця, які мають лікувальний ефект. За даними Американської асоціації садівничої терапії, це «середовище, де переважають рослини, створене для полегшення взаємодії з цілющими елементами природи. Взаємодія може бути пасивною або активною, залежно від дизайну саду та потреб користувачів» [1]. Такі сади існували ще з давніх часів у таких народів, як: єгиптян, кельтів та германських [2]. Купер Маркус писав, що у минулі століття природа, сонце та свіже повітря вважались головними складовими зцілення, прикладами таких територій були: монастирські лазарети, лікарні у стилі павільйонів, притулки і санаторії, а вже з 1950 по 1990 рр. лікувальна здатність природи знецінилась [3,4].

Виклад основного матеріалу

У кожного здобувача освіти дуже активний і напружений спосіб життя, з'являються труднощі та невдачі, які можуть бути причиною фрустрації, стресу та ще багатьох реакцій організму. Психічний стан впливає на досягнення результатів, успішність, якість знань, навичок, умінь студентів і викладачів. Людина може мати високий показник

продуктивності тільки у тому випадку, коли є психічна рівновага та душевний спокій [5].

Враховуючи ці всі аспекти, ми плануємо створити "терапевтичний сад" на території навчального закладу. Адже вважаємо, що це буде сприяти покращенню як навчальної діяльності, так і здоров'я.

Метою та завданням дослідження було проаналізувати доречність створення "терапевтичного саду" на території навчального закладу, а саме Луцького національного університету та запропонувати концепцію зонувannya цієї території.

У результаті проведених досліджень було розроблено концепцію створення терапевтичного саду на території Луцького НТУ.

За допомогою рослин нам вдасться розділити територію на певні зони, залежно від їх призначення. Рослини, які ми використаємо у своєму проєкті, невибагливі, не потребують особливого догляду та мають різноманітне забарвлення.

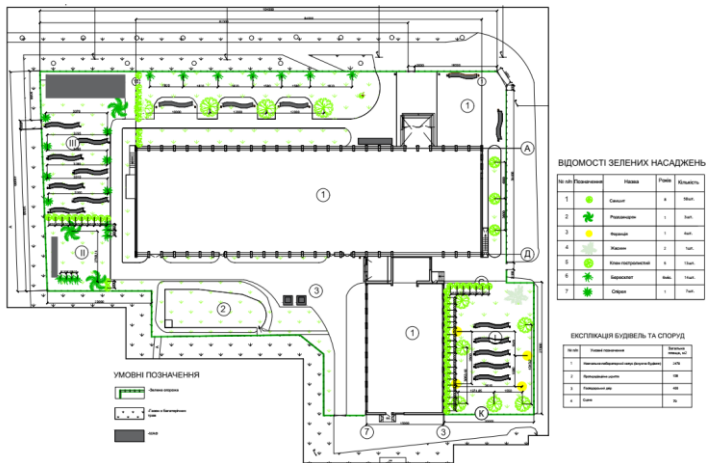

Рис. 1. План озеленення території Луцького національного технічного університету

Ми пропонуємо за допомогою насаджень та елементів благоустрою здійснити поділ території на три зони: для навчання, для ознайомлення, окультурення та натхнення і остання — для проведення різноманітних заходів, лекцій. Спільними елементами благоустрою для всіх зон будуть лавочки та урни. Щодо відмінностей – у кожній зоні будуть застосовані різні види рослин, у зоні ознайомлення та натхнення буде знаходитись бетонна стіна, де будуть вивішуватись роботи здобувачів освіти, або малюватись мурали, або буде вивішуватись якась цікава та важлива

інформація. У цій зоні наші дизайнери зможуть проводити заняття з рисунку. У зоні проведення заходів і навчання буде міні-сцена, де у вільний час зможуть проводитись пари або будуть відбуватись якісь виступи, можливе проведення дебатів, виборів, концертів.

Рис. 2. Візуалізація запропонованих рішень

Доріжки будуть викладеними з бруківки, а освітлення — від ліхтарів, на території кожної із зон будуть використані світильники-кулі.

Зрозумівши, що вплив кольору на наш організм значний і що за допомогою нього можна впливати на фізичний та психічний стан людини, ми вирішили застосувати таку методику.

Досліджувана територія буде в таких кольорах: зелений, блакитний, білий, червоний, рожевий, жовтий та фіолетовий. Так як ці кольори найбільше впливають на розумові здібності.

Зелений буде на всіх зонах — це колір трави, самшиту, декоративного клену, буку, грабу, вишні, яблуні, груші, коли вони не цвітуть.

Блакитний: небо, гортензія,

Білий: черемха, акація, магнолія, спірея, ірга, жасмин, бересклет.

Червоний: шипшина, барбарис, ірга, калина, рододендрон, бересклет.

Рожевий: гліцинія, магнолія, гортензія, рододендрон.

Жовтий: бобівник, спірея, гамамеліс, форцизія, бересклет.

Фіолетовий: гліцинія, рододендрон.

Навівши приклад дії цих кольорів вище, ми можемо стверджувати, що це ті кольори, які необхідні здобувачу освіти, адже червоний стимулює роботу та активність, жовтий збуджує жагу до знань та підвищує розумову діяльність, зелений та блакитний заспокоюють, допомагають зосередитись, знижують тривожність, а фіолетовий допомагає при творчій кризі та сприяє концентрації уваги.

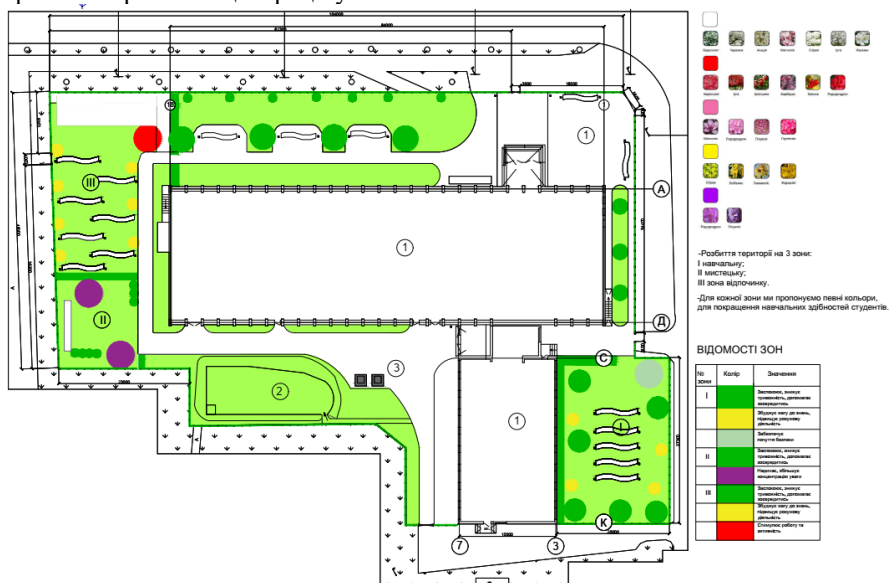

Рис. 3. Ландшафтно-терапевтичне зонування території ЛНТУ

Отже, в першій зоні будуть зелений та жовтий кольори, у другій зелений та фіолетовий, а у третій — зелений, із крапленнями червоного, жовтого та фіолетового. Застосовуючи саме такі кольори, ми зможемо спрямувати активність студентів у потрібному нам напрямі.

Висновки. Отже, проаналізувавши всі аспекти людського життя та фактори, які впливають на нього, ми можемо стверджувати, що необхідно берегти своє здоров'я і менше піддавати його різноманітним ризикам. Ми виявили, що психічний та фізичний стани людини взаємопов'язані і на наше самопочуття впливають такі чинники, як навколишнє середовище, спосіб життя, відносини з суспільством тощо.

Для того, щоб підтримати та покращити позитивний настрій та самопочуття здобувачів освіти та викладачів, ми пропонуємо проект терапевтичного саду на території ЗВО в якості оздоровчого відпочинку та навчання.

References

1. The Benefits of Therapeutic Gardens [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu do resursu: <https://www.verywellhealth.com/therapeutic-gardens-1094682>.
2. Gerber C. The Benefits of Therapeutic Gardens [Elektronnyi resurs] / Charlotte Gerber. – 2020. – Rezhym dostupu do resursu: <https://www.verywellhealth.com/therapeutic-gardens-1094682>
3. The Benefits of Therapeutic Gardens [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu do resursu: <https://www.verywellhealth.com/therapeutic-gardens-1094682>.
4. Jewell J. Therapeutic Gardens [Elektronnyi resurs] / Jennifer Jewell – Rezhym dostupu do resursu: <https://www.pacifichorticulture.org/articles/therapeutic-gardens/>.
5. Zahalna psykholohiia: Pidruch. dlia studentiv vyshch. navch. zakladiv/Za zahaln. red. akad. S.D.Maksymenka. – K.: Forum, 2002.

Список використаної літератури

1. The Benefits of Therapeutic Gardens [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.verywellhealth.com/therapeutic-gardens-1094682>.
2. Gerber C. The Benefits of Therapeutic Gardens [Електронний ресурс] / Charlotte Gerber. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.verywellhealth.com/therapeutic-gardens-1094682>
3. The Benefits of Therapeutic Gardens [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.verywellhealth.com/therapeutic-gardens-1094682>.
4. Jewell J. Therapeutic Gardens [Електронний ресурс] / Jennifer Jewell – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pacifichorticulture.org/articles/therapeutic-gardens/>.
5. Загальна психологія: Підруч. для студентів вищ. навч. закладів/За загальн. ред. akad. С.Д.Максименка. – К.: Форум, 2002.